

LITERATURA INFANTIL I JUVENIL

Sis Pirates per a una nova editorial

ANDREU SOTORRA

www.andreusotorra.com

Maria Grau i Saló, *Ruc, però no tant*. Il·lustracions de Xavier Cussó. Col·lecció *El Pirata Verd*. EDICIONS DEL PIRATA. Caldes d'Estrac, 2004. A partir de 10 anys.

Es diu Edicions del Pirata i acaba de fer el primer abordatge a la literatura catalana amb els sis primers llibres. Es tracta d'una nova editorial, que s'ha anat gestant al llarg d'aquest any i que apareix especialment adreçada a infants i joves.

De moment, val la pena remarcar que ens trobem davant d'un fet insòlit i no pas perquè obrir una editorial ho sigui, sinó perquè sí que ho és en els moments actuals, en què el que impera en el ram és la política de fusions, de vendes i revendes de segells per engrandir-ne, aparentment, un altre.

la impressió que la col·lecció del Pirata ve de lluny i no s'està de res, no es pot fer altra cosa sinó donar-li la benvinguda i desitjar-li una profitosa pirateria.

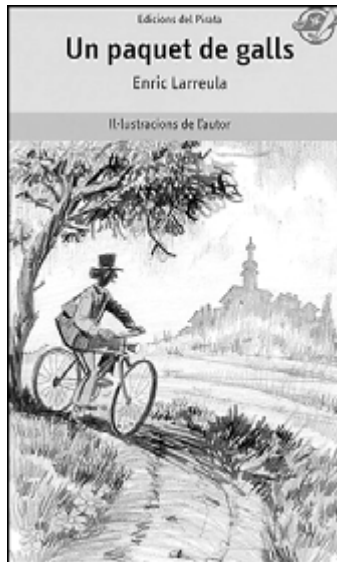
Un dels sis títols de la nova col·lecció, *Ruc, però no tant*, aplega una catorzena de contes de Maria Grau, un dels quals va ser premiat dins la Nit de Sant Jordi de Perpinyà, el 2003. En aquest recull, amb una il·lustració a la coberta que fa honor al títol i que no és, valgui l'aclariment, una apel·lació a l'automobilístic *ruc català* sinó a un ruc de càrrega de debò a qui agrada el xumerri i acaba ben gat, l'autora es mou en dues línies narratives.

Per una banda, els contes més breus, amb regust més popular –que són també els que acaben donant més relleu al conjunt–, i per l'altra, els que, una mica més llargs,

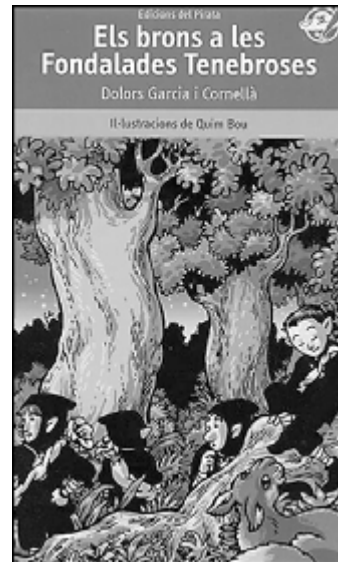
s'endinsen en el conte realista, tot i que, en algun no hi falti una esquitxada mig surrealista, mig irònica. Els contes *Ruc, però no tant*, *Els ànecs-paraigua* i *El camell de l'Ahmed* són tres dels que s'inscriuen en la primera línia. La brevetat dels tres porta a una sortida sorprenent, que fuig de l'acudit, i que no s'està, a vegades, de deixar anar, com toca al gènere popular, una lleu moralitat.

De la segona línia, *L'escombriaire de Vilaquadrada* és, probablement, el que destaca, per la seva originalitat i també pel principi de no discriminació social en relació amb el protagonista.

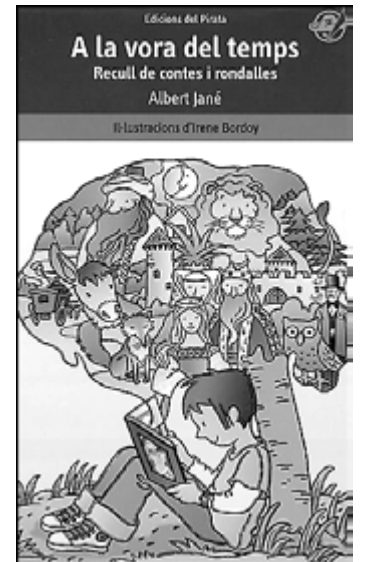
L'estil de Maria Grau és depurat, mesurat i amb un llenguatge que fa créixer el lector més petit. Probablement, aquests són també tres dels principals criteris bàsics que es detecten en el llançament de les Edicions del Pirata, que ha obert foc amb títols de Teresa Duran (*Potpetit*), Joaquim Carbó (*El solar de les rates*), Enric Larreula (*Un paquet de galls*), Albert Jané (*A la vora del temps*) i Dolors Garcia i Cornellà (*Els brons a les Fondalades Tenebroses*).

Enric Larreula, *Un paquet de galls*. Il·lustracions de l'autor. Col·lecció *El Pirata Groc*. EDICIONS DEL PIRATA. Caldes d'Estrac, 2004. A partir de 8 anys.

Dolors Garcia i Cornellà, *Els brons a les Fondalades Tenebroses*. Il·lustracions de Quim Bou. Col·lecció *El Pirata Verd*. EDICIONS DEL PIRATA. Caldes d'Estrac, 2004. A partir de 10 anys.

Albert Jané, *A la vora del temps*. Il·lustracions d'Irene Bordoy. Col·lecció *El Pirata Blau*. EDICIONS DEL PIRATA. Caldes d'Estrac, 2004. A partir de 12 anys.

Dues narracions que tenen en comú la preocupació pel comportament irresponsable i egoista de l'espècie humana. Els relats tenen el to característic, humorístic i poètic que caracteritza l'estil de l'autor nascut a Barcelona el 1941 i que ja acumula un centenar de títols en la seva bibliografia.

Una nit a l'any, la nit de les coses perdudes, quatre follets invisibles per als humans han de sortir a buscar el que han perdut els seus companys. Els escollits són aquesta vegada l'Afra, en Curial, en Lleir i el Muç, que hauran d'anar fins a les Fondalades Tenebroses.

Recull de contes populars de procedència geogràfica molt diversa, adaptats lliurement per l'autor, com ha mostrat en altres reculls publicats en la seva llarga trajectòria, i situats en èpoques que van des de l'antiguitat llegendària i meravellosa fins als temps actuals i els problemes que ens assetgen.

UNA DE LES IL·LUSTRACIONS DE XAVIER CUSSÓ

És a dir, en aquest cas, no es tracta d'adquirir cap fons de catàleg sota preteses intencions protectores d'un patrimoni literari –per condemnar-lo majoritàriament al cap d'un temps a la pasta de paper–, sinó començar de cap i de nou, però amb una possibilitat que, ben portada, pot donar els seus fruits: incloure entre els inèdits algun títol dels descatalogats per altres editorials, ja sigui per mor de les fusions esmentades o per la desaparició del mercat de segons quins segells.

I una proposta així sí, a més, com es constata amb els sis primers llibres a la mà, es fa amb una presentació estètica i ètica digna, a l'altura de les editorials més veteranes, fent

ART SPIEGELMAN

Paisatge després de la batalla

JOSEP GÁLVEZ

CÒMIC

Art Spiegelman, *Sense l'ombra de les Torres*. NORMA EDITORIAL. Barcelona, 2004.

En el seu retorn amb *Sense l'ombra de les Torres*, Art Spiegelman continua com a *Mauss*, tot i les grans diferències, desafiant els límits en la utilització del llenguatge de la historieta. A diferència dels *comic-books* de superherois que també han incorporat a les seves trames la crisi de l'11-S, Spiegelman no construeix un relat en què la ficció segueix el fil d'un discurs polític acabat a priori. El gran valor, per contra, de *Sense*

l'ombra de les Torres és el domini narratiu de la dispersió com a reflex de la confusió de les emocions que vol expressar l'autor.

UNA MIRADA ALLUNYADA

La disfunció entre la voluntat de recrear la realitat amb immediatesa i la lentitud del temps creatiu ha possibilitat en aquest cas que la mirada allunyada convisqui amb l'expressió de la reacció visceral. D'aquesta manera, les pàgines es converteixen en escenari de formes plurals d'histories que conviuen per reflectir, d'una banda la visió fragmentada de l'autor sobre l'atemptat, i de l'altra, el seu intent de resituar-se en un entorn que ha canviat radicalment.

En aquest sentit, el reciclatge que Spiegelman fa de perso-

natges de còmics clàssics nord-americans per construir ficcions sobre la realitat li permet endinsar-se en terrenys difícils des de la cobertura de la seva innocència. És com si per expressar el sentiment d'individu oprimint, fins al límit de la indefensió, pel qual decideixen forces alienes a ell mateix, necessités la fantasia dels ninots. Així, veiem com el caos imposat per la destrucció i la por es perpetua amb ajuda de les manipulacions bel·licistes i de la recerca d'explicacions, la necessitat de comprendre encara que sigui amb les diferents teories conspiratives. I dins d'aquest vertigen, l'autor explicita com la lluita per aconseguir la seva normalitat particular s'enfronta a la normalització oficial lligada a l'exaltació del patriotisme històric.